

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

19 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Nadejda Toma,

Judecători

Iurie Diaconu, Victor Boico,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Oleg Popov, împotriva sentinței Judecătorei Chișinău din 09 iulie 2021 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2022, în privința inculpatului

Borș Radu XXXX.

	<i>Termenul de examinare</i>
<i>instanța de fond:</i>	<i>08.02.2019 - 09.07.2021,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>29.07.2021 - 23.03.2022,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>07.07.2022 - 19.10.2022.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul Penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău din 09 iulie 2021, Borș Radu a fost condamnat în baza art. 186 alin. (1) Cod penal la 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, de la devenirea sentinței definitive și executorie.

De la inculpat s-a încasat în folosul SRL „Leutis”, dauna materială în mărime de 18.820 lei.

2. Instanța de fond a constatat că inculpatul Borș Radu, activând neoficial în termen de probă în calitate de paznic în hotelul „Bristol Central Parc”, care este situat pe str. XXXX, mun. Chișinău și aparține ÎM „Leutis” SRL, fiind în tura de noapte în perioada de timp din data de 31.12.2018 până la 01.01.2019, urmărind scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, în timp ce se afla la parterul hotelului

menționat, conștientizând ilegalitatea acțiunilor și dorind survenirea urmărilor, profitând de faptul că nu este observat de nimeni a sustras din safeul restaurantului bani în sumă de 18.820 lei, după care a părăsit locul comiterii infracțiunii, în rezultatul cărui părții vătămate ÎM „Leutis” SRL i-a fost cauzat un prejudiciu material în valoare de 18.820 lei.

Instanța a reținut că inculpatul nu s-a prezentat în ședința de judecată și conform prevederilor art. 321 alin. (2) Cod de procedură penală, cauza urmează a fi examinată în lipsa lui, acesta fiind anunțat în căutare.

Totodată, vina inculpatului în comiterea infracțiunii imputate și-a găsit confirmare parțială în cadrul cercetării judecătorești.

Astfel, prin probele administrate se atestă că banii din safeu au fost sustrași de inculpat, fapt ce se atestă, inclusiv, prin declarațiile martorilor Lungu S. și Caraji E..

Inculpatul nu a adus justificări asupra dispariției lui imediate de la locul de serviciu după sustragerea banilor, toate acestea în cumul, cât și înregistrările video, existența cărora n-a fost contestată de părți atestă, că anume inculpatul a comis sustragerea banilor.

În același timp, conform art. 126 alin. (2) Cod de procedură penală, caracterul considerabil sau esențial al daunei cauzate se stabilește luându-se în considerare valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea materială și venitul acesteia, existența persoanelor întreținute, alte circumstanțe care influențează esențial asupra stării materiale a victimei, iar în cazul prejudicierii drepturilor și intereselor ocrotite de lege – gradul lezării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În astfel de circumstanțe, partea vătămată ÎM „Leutis” SRL, fiind o persoană juridică, urma să prezinte date cu privire la profitul întreprinderii, de unde ar putea fi constatat dacă prejudiciul pentru întreprindere poate fi calificat ca considerabil.

Prin urmare, calificativul de cauzare de daune în proporții considerabile, nu a fost probat și justificat în cadrul cercetării judecătorești și urmează a fi exclus din învinuire, cu recalificarea acțiunilor acestuia de la art. 186 alin. (2) lit. d) la art. 186 alin. (1) Cod penal, ca furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 61 și 75 Cod penal, că inculpatul a comis o infracțiune ușoară, care se pedepsește cu amendă de până la 650 unități convenționale, sau cu muncă neremunerată de la 120 la 240 ore, sau cu închisoare de până la 2 ani, că există precedente penale cu aspect similar, concluzionând că reeducarea lui este posibilă în condiții privative de libertate.

Ori, pedeapsa de 6 luni închisoare este proporțională și echitabilă faptei comise, ținând cont că inculpatul nu a recuperat prejudiciul material cauzat și s-a eschivat de prezența în instanța de judecată.

3. Procurorul în Procuratura municipiului Chișinău, Alla Cazacu, a declarat apel, solicitând casarea *parțială a sentinței și anume în partea ce ține de individualizarea pedepsei lui Borș R., fiindu-i stabilită pedeapsa în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal de 2 ani închisoare.* Cu aplicarea art. 84 alin. (4) Cod penal, *prin cumul total al pedepselor, a adăuga* pedeapsa stabilită prin încheierea Judecătoriei Strășeni din 07.10.2020, prin care pedeapsa stabilită prin sentința Judecătoriei Strășeni din 22.02.2019 sub formă de 160 ore muncă neremunerată în folosul comunității a fost

înlocuită cu 40 zile de închisoare, și să-i fie numită pedeapsa definitivă de 2 ani și 40 zile închisoare, în penitenciar de tip semiînchis.

Apelanta a indicat că deși *instanța de fond a dat o apreciere corectă acțiunilor inculpatului*, i-a stabilit o pedeapsă prea blândă, fără a fi luată în considerație personalitatea ultimului și fără a fi cumulată, conform art. 84 alin. (4) Cod penal, pedeapsa stabilită prin încheierea Judecătoriei Strășeni din 22.02.2019, prin care pedeapsa sub formă de 160 ore de muncă neremunerată în folosul comunității a fost înlocuită cu 40 zile închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Or, pedeapsa aplicată inculpatului nu este una echitabilă, nu-și va atinge scopul, adică nu va influența asupra corectării și reeducării vinovatului.

4. Potrivit deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2022, apelul a fost respins, ca nefondat.

Instanța de apel a statuat că instanța de fond, cercetând în cumul probele administrate în ședința de judecată prin prisma admisibilității, pertinentei și concludenței, utilității și veridicității raportată la declarațiile date în ședința de judecată și probele administrate, a stabilit o corectă situație de fapt, dând faptelor reținute în sarcina inculpatului încadrarea juridică corespunzătoare, și anume art. 186 alin. (1) Cod penal, ca furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane.

În acest sens, instanța de fond, luând în considerație faptul că partea vătămată ÎM „Leutis” SRL, fiind o persoană juridică, urma să prezinte date cu privire la profitul întreprinderii, de unde ar putea fi constatat dacă prejudiciul pentru întreprindere poate fi calificat ca considerabil.

Prin urmare, instanța de fond a constatat că calificativul de „cauzare de daune în proporții considerabile” nu a fost probat și justificat în cadrul cercetării judecătorești, prin urmare acesta a fost exclus din învinuire și interpretat în favoarea inculpatului și recalificate acțiunile acestuia în baza art. 186 alin. (1) Cod penal.

Or, *sentința este contestată doar în partea individualizării pedepsei penale*, în acest sens, s-a solicitat casarea sentinței în partea ce ține de individualizarea pedepsei, fiindu-i stabilită pedeapsa pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2), lit. d) Cod penal sub formă de 2 ani închisoare, în penitenciar de tip semiînchis. Cu aplicarea art. 84 alin. (4) Cod Penal, prin cumulul total al pedepselor, a adăuga inculpatului Borș Radu pedeapsa stabilită prin încheierea Judecătoriei Strășeni din 07 octombrie 2020 prin care pedeapsa stabilită prin sentința Judecătoriei Strășeni din 22.02.2019 sub formă de 160 ore de muncă neremunerată în folosul comunității a fost înlocuită cu 40 zile de închisoare, numindu-i pedeapsa definitivă sub formă de închisoare în penitenciar de tip semiînchis, pe un termen de 2 ani și 40 zile.

În acest context, deși în cererea de apel acuzatorul de stat a solicitat aplicarea pedepsei penale inculpatului Borș R. în baza art. 186 alin. (2), lit. d) Cod penal, totuși, *nici în cererea de apel și nici la examinarea apelului, acuzatorul de stat nu a solicitat casarea sentinței în partea ce de ține de încadrarea juridică a faptei penale, în acest sens nefiind invocate careva argumente, or, sentința a fost contestată doar în partea individualizării pedepsei penale.*

Astfel, verificând chestiunea individualizării pedepsei penale în privința inculpatului, este constatat că instanța de fond a acordat deplină eficiență prevederilor

art. 6, 7, 61, 75 Cod penal, respectiv, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele care atenuază ori agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Prin urmare, după caracterul și gradul prejudiciabil al faptei, infracțiunea prevăzută de art. 186 alin. (1) Cod penal se califică ca infracțiune „mai puțin gravă”, pentru care legea penală prevede sancțiunea sub formă de amendă în mărime până la 650 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 2 ani.

Subsecvent, inculpatul nu a recunoscut vina în comiterea infracțiunii incriminate, s-a eschivat de a se prezenta în instanța de fond și apel, anterior a fost judecat. Careva circumstanțe atenuante nu au fost stabilite, iar agravante – antecedente penale nestinse.

Astfel, este nefondată solicitarea acuzatorului de stat privind stabilirea inculpatului a pedepsei maxime de 2 ani închisoare, or, aspectele la care face referire acuzatorul de stat au fost valorificate pe deplin de către instanța de fond la soluționarea chestiunii referitor la individualizarea pedepsei penale în privința inculpatului, și anume că dânsul nu a recunoscut vina în comiterea infracțiunii incriminate, anterior a fost atras la răspundere penală, iar careva argumente suplimentare, acuzatorul de stat nu a invocat.

Prin sentința Judecătoriei Strășeni din 22 februarie 2019, inculpatul a fost recunoscut vinovat în baza art. 186 alin. (2), lit. lit. c), d) Cod penal și i s-a stabilit pedeapsa sub formă de 160 ore de muncă neremunerată în folosul comunității. Prin încheierea Judecătoriei Strășeni din 07 octombrie 2020, s-a admis demersul înaintat de Biroul de Probațiune Călărași privind înlocuirea pedepsei aplicată condamnatului Borș R. sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității pe un termen de 160 ore cu 40 zile de închisoare. S-a înlocuit pedeapsa sub formă de 160 ore de muncă neremunerată în folosul comunității, stabilită condamnatului Borș Radu, în temeiul sentinței Judecătoriei Strășeni din 22.02.2019, prin care a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2), lit. lit. c), d) Cod penal, cu 40 zile închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, din momentul reținerii de facto a condamnatului, în vederea executării pedepsei. În conformitate cu art. 84 alin. (4) Cod penal, (4) Conform prevederilor alin. (1)–(3) se stabilește pedeapsa și în cazul în care, după pronunțarea sentinței, se constată că persoana condamnată este vinovată și de comiterea unei alte infracțiuni săvârșite înainte de pronunțarea sentinței în prima cauză. În acest caz, în termenul pedepsei se include durata pedepsei executate, complet sau parțial, în baza primei sentințe.

Deci, urmează a fi respinsă solicitarea acuzatorului de stat de a fi cumulată pedeapsa prin aplicarea dispozițiilor art. 84 alin. (4) Cod penal, or, se atestă că, sentințe de condamnare pronunțate în privința inculpatului, cât și încheierea Judecătoriei Strășeni din 07 octombrie 2020 au fost anexate în copii, la materialele cauzei nefiind administrate careva acte suplimentare care să clarifice situația dacă, inculpatul a executat pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității.

În aceste împrejurări, sunt corecte dispozițiile sentinței cu privire la individualizarea pedepsei penale, or, în conformitate cu art. 414 alin. (1) Cod penal, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

Totodată, în conformitate cu art. 469 alin. (1), pct. 8) Cod de procedură penală, la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri, și anume: 8) înlocuirea muncii neremunerate în folosul comunității cu închisoare (art. 67 Cod penal).

În contextul raționamentelor expuse supra, la individualizarea pedepsei penale în privința inculpatului, instanța de fond a avut în vedere criteriile generale de individualizare prevăzute de art. 75 Cod penal, și anume: gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia, fiind respectate limitele de pedeapsă prevăzute pentru infracțiunea incriminată - art. 186 alin. (1) Cod penal.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Oleg Popov, declară recurs ordinar, solicitând casarea deciziei menționate, cu restituirea cauzei penale la o nouă rejudecare în instanța de apel.

Recurentul invocă că atât prima instanță, cât și instanța de apel au ignorat faptul că o condamnare anterioară la pedeapsa non privativă de libertate nu a fost în stare să îl disciplinează pe inculpat în spiritul respectării legalității și ordinii de drept, iar o nouă pedeapsă apropiată de limita minimă a sancțiunii nu va fi în stare să îl disciplineze pe inculpat.

Or, acesta, după pornirea urmăririi penale, s-a eschivat atât de la organul de urmărire penală, cât și de la instanța de judecată, nu a conștientizat pericolul social pe care îl prezintă fapta sa, nu se căiește sincer și în condițiile respective, nu poate beneficia de indulgența instanțelor de judecată împuternicite de a-i numi pedeapsa penală.

Totodată, informația despre condamnarea anterioară a inculpatului, dar și despre înlocuirea pedepsei, este reflectată în cazierul lui penal, iar sentința și încheierea în speță este plasată pe portalul instanțelor naționale, care reprezintă de fapt un registru de publicitate.

În drept, recursul, este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul Penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanțelor de fond și de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de aceste instanțe, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde

motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul de pe rol (*pct. 5. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în *pct. 2., 4.* din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel, legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei în latura pedepsei aplicate inculpatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, ținând corect cont de prevederile art. 7, 61 și 75 Cod penal, conform cărora la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală. Pedepsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. În cazul alternativelor de pedeapsă prevăzute pentru infracțiunea săvârșită, pedeapsa cu închisoare are un caracter excepțional și se aplică atunci când gravitatea infracțiunii și personalitatea infractorului fac necesară aplicarea pedepsei cu închisoare, iar o altă pedeapsă este insuficientă și nu și-ar atinge scopul. O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei. Caracterul excepțional la aplicarea pedepsei cu închisoare urmează a fi argumentat de către instanța de judecată.

În consecutivitatea enunțată, just au concluzionat că în cazul în care inculpatul anterior a mai fost condamnat pentru infracțiune similară, nu a recuperat prejudiciul material cauzat și s-a eschivat de a se prezenta în instanța de judecată, dar a comis o infracțiune ușoară, aplicarea pedepsei de 6 luni închisoare reprezenta o soluție de pedeapsă penală echitabilă, adecvată și proporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, persoana inculpatului și a scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității sociale, corectării ultimului, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane, caracterul excepțional al aplicării pedepsei cu închisoare fiind argumentat de către instanțele de judecată.

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale (*pct. 2., 4. din decizie*).

Pe lângă aceasta, se observă că recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, sunt întemeiate doar pe critica modului în care instanțele au apreciat circumstanțele și probele cauzei în latura pedepsei penale.

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 101 alin. (2) și (3), 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în latura pedepsei penale în alt sens decât cel pe care îl propune procurorul, este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursurile ordinare, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursul vizat au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. – 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor cauzei care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

În același timp, dat fiind că la materialele cauzei lipsesc acte autentificate legal privind sentința Judecătoriei Strășeni din 22.02.2019, încheierea Judecătoriei Strășeni din 07.10.2020, cât și date despre executarea sau neexecutarea pedepsei precedente aplicate inculpatului, este întemeiat și argumentul instanței de apel privind imposibilitatea aplicării, în cadrul judecării apelului, a prevederilor art. 84 alin. (4) Cod penal față de inculpat.

Totodată, procurorul nu este privat de dreptul soluționării chestiunii vizate conform art. 469 alin. (1) pct. 11), 471 alin. (1) Cod de procedură penală, care prevăd expres că, *la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri, și anume: executarea sentinței în cazul existenței altor hotărâri neexecutate, dacă aceasta nu a fost soluționată la adoptarea ultimei hotărâri. Chestiunile specificate la art. 469 alin. (1) pct. 11) se soluționează de către judecătorii instanței de drept comun la demersul instituției care pune în executare pedeapsa, ori, după caz, la demersul procurorului care exercită supravegherea organului sau instituției care pune în executare pedeapsa.*

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent, că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârile contestate conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că s-au aplicat inculpatului pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursul ordinar este vădit neîntemeiat.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintate în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Astfel, odată ce este vădit neîntemeiat, recursul de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Oleg Popov, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2022, în privința inculpatului Borș Radu XXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată integral la 04 noiembrie 2022.

Președinte

Nadejda Toma

Judecători

Iurie Diaconu

Victor Boico

